

Egense-Rantzausminde Lokalhistorie

Forårsvandring 20. maj 2019

Tankefuldskoven

Tankefuldskoven har med sin beliggenhed lige ned til stranden, altid været en attraktion her i området. Og har også tiltrukket besøgende bl.a. inde fra Svendborg og andre steder.

Skoven har tilhørt Hvidkilde, så længe man kan mindes.

Forfatteren Mads Lidegaard skriver i 1996, at der i Tankefuldskoven skulle være en gammel festplads, omkranset af metertykke 25 meter høje bøge, og at disse er fredet. Stedet ligger smukt, og var derfor fint egnet som festplads.

Vi har haft spurgt på Hvidkilde, for at få nærmere præciseret, hvor i skoven denne festplads skulle være, men Hvidkilde kender ikke noget til denne plads. – Den er ikke beskrevet i deres arkiver. Der har været nogle træer, der har været fredet i skovens sydvestlige hjørne.

I 1942 var der en fredningssag, hvor 9 store bøgetræer i skovens sydvestlige hjørne blev fredet. Træerne blev mærket med et kryds, så man kunne kende dem. I 2002 og 2007 er der givet tilladelse til at nogle af træerne kunne fældes eller beskæres. Et enkelt af dem var væltet under orkanen i 99. Tilladelse til fældning var begrundet i, at træerne var rådne, og der var fare for, at store grene kunne falde ned og give skade på de folk, der færdedes i skoven, der var en meget benyttet plads til leg og samvær.

I 1959 var der en anden fredningssag. Her blev hele området fredet, så offentligheden havde ret til ophold og badning ved stranden, samt ret til færdsel til fods på veje og stier i Tankefuldskoven.

Det blev ved den anledning pålagt Egense kommune at renholde parkeringsplads og strandareal, opsætte affaldskurve og vedligeholde P-pladsens indhegning samt sanitære indretninger.

Henne ca. midt på stranden, bag ved de to ledelys, har der været en muret rødstensbygning, med toilet. – Den er for længe siden nedlagt og revet ned.

I den vestlige ende af skoven er den åbne plads, der er omtalt. Den ligger inde i skoven, næsten lige før vi når stranden, stadig med store træer, og man kan da godt forestille sig, at denne plads har været brugt til at holde fester på.

Folk i området fortæller, at disse store træer blev brugt som sømærker af de sejlende.

I arkivet har vi flere fotos af grupper, der er samlet til fest eller på udflugt i skoven. Desværre er disse ikke dateret, og vi ved ikke, hvem personerne er, men det vi kan se er, at flere af dem er taget på stranden i Tankefuld, i den vestlige ende. Der var dengang en lille havn og en mole, hvor mindre både kunne lægge til.

Det er nævnt, at fester i skoven skulle være i forbindelse med restaurant Tankefuld, men de fester, vi kender til, og som vi vil beskrive lidt om her, har været der længe før restauranten.

I 1860'erne begyndte man at oprette skytteforeninger i Danmark. Oprindeligt var disse med henblik på at styrke befolkningens forsvarsvilje og for at sikre den nationale selvstændighed. I Egense blev der i 1862 oprettet Baroniet Lehns Skytteforening, og denne var faktisk den første skytteforening i Danmark. I mange år blev denne forening fremhævet i avisartikler på grund af, at den bevarede sin selvstændighed, og klarede sig for egne midler, lige bortset fra nogle geværer, der blev doneret af staten. Foreningen dækkede sognene Egense, Sørup og Ø. Skerninge, men også Lunde sogn og Skarø deltog i festlighederne.

Der var god tilslutning til arrangementerne. Hver sommer var der en skyttefest, hvor flere er blevet afholdt her i Tankefuldskoven. Men også andre lokaliteter har lagt grund til festerne, bl.a. i Kogtved, og ved Lehnskov, og senere blev det ved Egense Forsamlingshus, hvor der blev lavet en skydebane.

Den 27. juli 1881 kunne man læse i Svendborg Avis, at der havde været skyttefest i Tankefuldskoven, og at skovens ejer, udenrigsminister baron Rosenørhn-Lehn fra Hvidkilde, i en række år velvilligt har tilladt at foreningen må benytte skoven til formålet.

Skytterne samledes kl. 6 morgen. Der var mødt ikke færre end 180 skytter, og skydningerne varede til omkring kl. 3 om eftermiddagen.

Efter skydekonkurrencerne var der eksersits, springning, og flere øvelser – gymnastikopvisning - i et par timer og endelig var der så præmieuddeling.

Men det var ikke kun skydning og øvelser. Da præmierne var delt ud, samledes man om talerstolen, hvor folketingsmand Lang var indbudt til at tale. Han fremhævede bl.a. kongen, Frederik den syvende, der velvilligt havde delt sin magt med folket, og der blev udråbt et leve for kongen.

Herefter var det den lokale redaktør Pedersen der talte for Skytteforeningen, og endelig sluttede man med at synge nogle sange, herunder Mads Hansens "Til kvinden".

Mads Hansen var en stor forkæmper for skyttebevægelsen og meget patriotisk sindet. Det kan meget vel tænkes, at Mads Hansen har deltaget i skyttefesterne her i Tankefuld.

Efter at der var udråbt et leve for skovens ejer, blev der spillet op til dans i skoven, og dette sluttede først omkring kl. 1 nat.

I 1890 var førstepræmien i skydekonkurrencen en riffel. Det var en ældre mand fra Egense, der vandt den, men da han som sagt var en ældre mand, blev det besluttet at give præmien videre til nr. 2, der var en yngre mand, og han havde nok mere glæde af riflen.

Disse skyttefester var grundigt refereret i den lokale avis, og det var nok ikke helt uden grund, at den ene taler som regel var den lokale redaktør.

I andre årgange kan vi læse, at dampskibet "Hroar" sejlede i timefart fra Svendborg og retur, fra middag og til sen aften, så svendborgenserne havde mulighed for at komme ud og være med i festlighederne. Det er også nævnt, at der kunne købes kaffe, mad og øl fra beværter telte i skoven. Så ingen tvivl om, at det har været store begivenheder.

Mange andre foreninger, skoler osv. har også haft deres udflugter til Tankefuld. – I de gamle aviser kan vi bl.a. læse om nogle kristelige møder, der blev holdt i skoven først i århundredet. De er annonceret med møde i Tankefuld, og i tilfælde af dårligt vejr bliver mødet flyttet til Rantzausminde Mølle.

Sangforeningen Lyren, der var en forening i Svendborg, tog med skib ud til Tankefuld på udflugt Grundlovsdag. Og den dag måtte de medbringe damerne.

Også Egense Totale afholdsforening – sådan en var der også - holdt sommermøder i skoven. Og nogle af de fotos vi har i arkivet viser grupper af unge mennesker, måske konfirmandhold. Skolerne i omegnen tog også på udflugt til skoven. Fra Egebjerg friskole blev de kørt til skoven med hest og vogn. Og vi ser da jævnligt klasser fra Rantzausminde skole, der går tur med kurs mod Tankefuld, så det er stadig meget brugt.

Lods Kjærby's datter Anna har fortalt, at hun var 6 år, da de flyttede hertil i 1946. Hun fortæller, at børnene fra området brugte skoven og stranden som legeplads. De store drenge havde hængt tovværk op i de høje træer, der står ovenfor skrænten, og så legede de svingtov udover skrænten. Der forlyder ikke noget om skader.

På hjørnet af Rantzausmindevej og Tankefuldvej var der, indtil engang i 70'erne, et ishuse. Vi har fået fortalt, at man der, udover is, også kunne købe varmt vand, så man kunne lave sig en kop the på stranden. – Og mere uofficielt forlyder det også, at hvis man spurgte på den rigtige måde, var det muligt at købe en kold øl fra kassen, der stod under disken.

Sidst i juni 1897 har en Laura Kok, der var enke efter en fisker i Fiskop, en annonce i avisen. Der stod:

Tankefuld. Mine ny, komfortable badehuse er nu udlagte og anbefales et æret publikum. Ren sandbund. Frisk strømning.

Så der har altså også været badehuse her på stranden.

I sommerperioden var der i flere år en færgerute. Det var Sydfynske Dampskibsselskab, der besejlede kysten, og det var f. eks. Fra Skarø, over til Ballen, med anløb i Rantzausminde og Tankefuld og ind til Svendborg. I 1911 var det motorskibet Skarø, der varetog sejladsen.